

Afronding Project Afasie en Lezen 2018

In 2017 startten wij met medewerking van Bibliotheekservice Passend Lezen, Dedicon en Probiblio aan het project Afasie en Lezen in de bibliotheek Haarlemmermeer in Hoofddorp.

Hoofddoel van het project was een beter en nieuw aanbod te creëren speciaal voor mensen met afasie door het aanbieden van geschikte boeken in zwartdruk in combinatie met een cd met gesproken tekst. De pilot is begin 2017 gestart in de bibliotheek te Hoofddorp. Een tweede bibliotheek (Den Bosch) werd later gevonden en daar is de pilot pas begin 2018 gestart. Nadat het project in Hoofddorp is afgesloten is met deze bibliotheek de pilot geëvalueerd. Dit zijn de bevindingen:

- Bij de feestelijke aftrap van de pilot in Hoofddorp waren 20 bezoekers, waarvan een 4-tal behorende bij de doelgroep
- Het aantal leners in Hoofddorp bleek erg laag, ondanks herhaalde media-aandacht (o.a. artikel in Hersenletsel.nl nieuwsbrief Noord-Holland) blijkt de doelgroep de weg naar de bibliotheek niet goed te vinden. Er was sprake van 4 unieke leners met een totaal aantal uitleningen van 31. Er is streng op toegekeken dat de speciale collectie alleen door mensen met afasie kon worden geleend, dus de cijfers kunnen terecht aan de doelgroep gekoppeld worden.

Vanwege de geringe belangstelling wilde de bibliotheek Hoofddorp niet doorgaan met een speciale collectie voor mensen met afasie.

Inmiddels is ook gebleken dat lezen niet behoort tot de standaard doelen in het revalidatieprogramma, waardoor er ook weinig sturing is voor mensen met afasie om hier in de revalidatie al mee aan de slag te gaan.

Hier volgt een opgetekende ervaring:

Een mevrouw met een zware vorm van afasie is geholpen door een mantelzorger. Deze beantwoordt de vraag of er een meerwaarde is aan het aanbieden van boek + cd op een plek: Deze combinatie ziet de mantelzorger echt als meerwaarde. Toen de gebruiker nog wat zelfstandiger was, kon ze nog echt lezen (i.c.m. de CD). Later heeft de mantelzorger voorgelezen uit het boek en vervolgens kon de lezer luisteren naar dezelfde hoofdstukken/ verhalen of naar de volgende. Dit werkte in deze situatie heel goed. Opmerking mantelzorger: *"Ik vond het fijn*

dat het boek erbij was, ik heb de boeken vaak gebruikt om bepaalde passages uit te leggen. Ik kon ze even lezen, legde het uit en dan kon mijn huisgenote weer verder luisteren”.

De bibliotheek Den Bosch heeft (ondanks ons advies dit wel te doen) de lancering van de collectie Afasieboeken niet bekend gemaakt. De pilot loopt nog gedurende heel 2018 en de tussenstand (juli 2018) voor wat betreft het aantal leners is 29 en het aantal uitleningen is 33. Hierbij moet wel worden vermeld dat de collectie ook door niet-afasiepatiënten kan worden geleend omdat hier in Den Bosch geen controle op is. De evaluatie van deze pilot vindt begin 2019 plaats.

De audio-versies van de speciale boekcollectie Afasie en Lezen zijn overigens ook beschikbaar bij Bibliotheekservice Passend Lezen.

Het is nog niet duidelijk of bij hen door de nieuwe collectie ook het aantal lezers met afasie is toegenomen (aantal lezers met leeshandicap “Afasie” was in 2016 nog 188 en in 2017 is dat gestegen naar 215). Of er in 2018 ook een stijging heeft plaatsgevonden is pas in 2019 vast te stellen.

Het ziet er naar uit dat de pilot geen vervolg krijgt en dat de collecties worden teruggehaald. De collectie boeken met cd zou mogelijk kunnen worden geschonken aan Probiblio, die deze ter beschikking kan stellen aan lokale openbare bibliotheken als daar belangstelling voor is.

De audio-versie van de boekcollectie blijft natuurlijk via stream of als daisy-cd te leen bij Bibliotheekservice Passend Lezen, voor het bijbehorende zwartdrukboek zouden lezers dan terecht kunnen bij de openbare bibliotheek of boekhandel.

Het idee om lezers met afasie via de lokale bibliotheek te helpen om weer plezier te krijgen in het lezen kwam vanuit de vereniging. Naar nu blijkt is niet zozeer de beschikbaarheid van een speciale collectie een belemmering om te gaan lezen, maar is het weer plezier krijgen in lezen een zeer persoonlijke zoektocht die voor elke lezer met afasie weer anders loopt. Dat lezen niet in het revalidatieprogramma is opgenomen helpt daar zeker niet bij.